

Arapça Dilbilgisi: İnne ve Kardeşleri (4. Ünite)

el-Kavâidu'l-Müşeccia (Nahiv-2) Işığında
Adım Adım Kurallar ve Analiz

Temel Yapıyı Hatırlayalım: İsim Cümlesi

İnne ve kardeşlerini anlamak için önce girdikleri “İsim Cümlesi”nin doğal halini bilmeliyiz.

Kural: İsim cümlesi, Mübteda ve Haber'den oluşur. Her ikisi de normalde Merfu (Ötreli) durumdadır.

الْعِلْمُ نُورٌ

El-ilmu nûrun (İlim, nurdur)

El-ilmu: Mübteda (Merfu - Damme ile) - الْعِلْمُ

El-ilmu: Mübteda (Merfu - Damme ile) → الْعِلْمُ

Nûrun: Haber (Merfu - Damme ile) ← نُورٌ

Değişim Başlıyor: İnne ve Kardeşlerinin Görevi

Bu edatlar isim cümlesinin başına gelerek hükmü değiştirirler (Nâsih Edatlar).

[İnne] + [İsim (Mansub)] + [Haber (Merfu)]

إِنَّ الْجَوَّ جَمِيلٌ

Şüphesiz hava güzeldir.

Edatlar ve Anlamları (1): **Tevkid** (Pekiştirme)

İnne (إِنَّ)

Anlamı: Şüphesiz, muhakkak ki.
Cümle başında gelir.

إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ

(Innallâhe gafûrun)

Şüphesiz Allah bağışlayandır.

Enne (أَنَّ)

Anlamı: ...olduğu, ...dığı. Cümle
ortasında gelir, bağlaç gibidir.

عَلِمْتُ أَنَّ الْإِمْتِحَانَ قَرِيبٌ

(Alimtu enne'l-imtihâne karîbun)

Sınavın yakın olduğunu bildim.

Edatlar ve Anlamları (2): Benzetme ve Düzeltme

Keenne (كَأَنَّ)

Teşbih (Benzetme)

Anlamı: Sanki, güya, gibi.

كَأَنَّ الْعِلْمَ نُورٌ
(Keenne'l-ilme nûrun)
Sanki ilim bir nurdur.

Lâkinne (لَكِنَّ)

İstidrak (Düzeltme)

Anlamı: Fakat, ama. Yanlış anlaşılmayı düzeltir.

الْبَيْتُ جَدِيدٌ لَكِنَّ الْأَثَاثَ قَدِيمٌ
(...lâkinne'l-esâse kadîmun)
Ev yenidir fakat eşyalar eskidir.

Edatlar ve Anlamları (3): Dilek ve Umut

Leyte (لَيْتَ)
Temenni (Dilek)

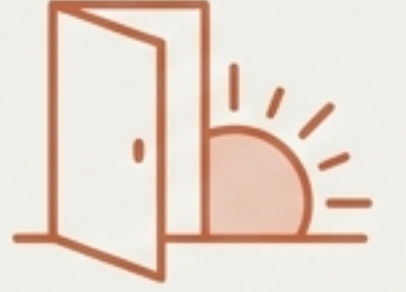

Anlamı: Keşke. İmkansız veya zor istekler için.

لَيْتَ الشَّبَابَ يَعُودُ

(Leyte's-şebâbe yeûdu)
Keşke gençlik geri dönse.

Lealle (لَعَلَّ)
Terecci (Umut)

Anlamı: Belki, umulur ki. Mümkün olan durumlar için.

لَعَلَّ النَّصْرَ قَرِيبٌ

(Lealle'n-nasra karîbun)
Belki zafer yakındır.

Özet Tablosu: İinne ve Kardeşleri

Edat (Arapça)	Okunuş	Anlamı	Görevi
إِنَّ / أَنَّ	İinne / Enne	Şüphesiz, ...dığı	Tevkid (Pekiştirme)
كَأَنَّ	Keenne	Sanki, Gibi	Teşbih (Benzetme)
لَكِنَّ	Lâkinne	Fakat, Ama	İstidrak (Düzeltilme)
لَيْتَ	Leyte	Keşke	Temenni (Dilek)
لَعَلَّ	Lealle	Belki, Umulur ki	Terecci (Umut)

UNUTMA: Hepsi İsmi NASB (Üstün), Haberini REF (Ötre) eder!

İleri Seviye Kural 1: Mâ-i Kâffe (Engelleyici Mâ)

Edatların sonuna “mâ” (مَا) bitişirse, edatın amel etmesi (nasb yapması) engellenir. Cümle normal Mübteda-Haber yapısına döner.

إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ إِخْوَةٌ

(İnnemâ el-mü'minûne ihvetün)

Müminler ancak kardeştir.

Dikkat: Kelime **Nasb** olmamış, 'Vav' ile **Merfu** kalmıştır.

*İstisna: Sadece 'Leyte' edatında seçim serbesttir.

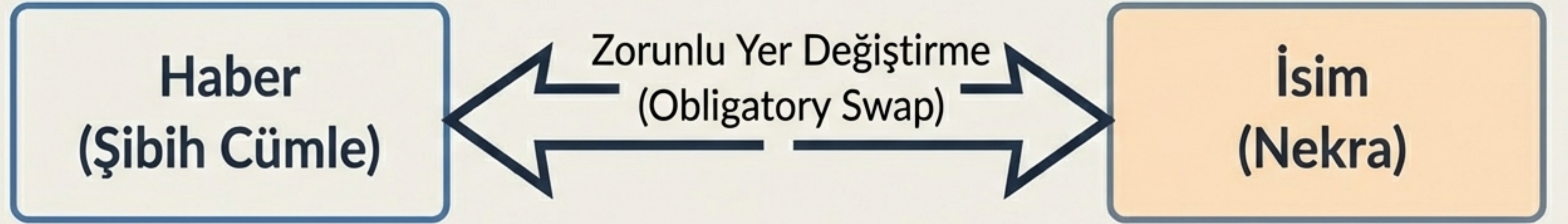
İleri Seviye Kural 2: Lâ-m-ı Müzehlaka (Kayan Lam)

إِنَّ فِي ذَلِكَ لَعِبْرَةً
(Inne fî zâlike le-ibreten)
Şüphesiz bunda bir ibret vardır.

İleri Seviye Kural 3: Haber'in Öne Geçmesi

Eğer Haber '**Şibih Cümle**' (Harf-i cerli veya zarflı) ise ve **İsim belirsiz** (nekra) ise, Haber öne geçmek zorundadır.

إِنَّ لَدَيْنَا أَنْكَالًا

(Inne le-deynâ enkâlen)

Şüphesiz katımızda boyunduruklar vardır.

Haber (Öne geçmiş): *Le-deynâ*

İsim (Sona kalmış): **Enkâlen** (*Mansub*)

Adım Adım İ'rab Analizi (Tatbikat)

Cümle: Muhakkak kitap faydalıdır.

إِنَّ الْكِتَابَ مُفِيدٌ

إِنَّ (İnne)	Tevkid ve Nasb Harfi	Fetha üzere mebni
الْكِتَابَ (El-Kitâbe)	İnne'nin İsmi	Mansub (Nasb alameti Fetha)
مُفِيدٌ (Müfîdun)	İnne'nin Haberi	Merfu (Ref alameti Damme)

Birlikte Çözelim: Alıştırmalar

Boşlukları parantez içindeki doğru kelimeyle doldurun.

إِنَّ مُجْتَهِدُونَ

(El-mü'minûne / El-mü'minîne)

✓ **El-mü'minîne**

Çünkü İnne'nin ismi mansub olur ('ye' ile).

لَعَلَّ قَادِمٌ

(Ed-dayfu / Ed-dayfe)

✓ **Ed-dayfe**

Mansub - Fetha ile.

لَيْتَ يَعُودُ

(Eş-şebâbu / Eş-şebâbe)

✓ **Eş-şebâbe**

Mansub.